



Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 102/11
Luksemburgā, 2011. gada 4. oktobrī

Spridums apvienotajās lietās C-403/08 un C-429/08
Football Association Premier League un citi/QC Leisure un citi
Karen Murphy/Media Protection Services Ltd

**Tāda futbola spēļu retranslācijas licenču sistēma, kurā raidorganizācijām tiek
piešķirta teritoriāla ekskluzivitāte pa dalībvalstīm un kurā televīzijas skatītājiem ir
aizliegts šos raidījumus ar dekoderkarti skatīties citās dalībvalstīs, ir pretēja
Savienības tiesībām**

*Lai kafejnīcā–restorānā rādītu futbola spēļu raidījumus, kas ietver aizsargātus darbus, ir
nepieciešama šo darbu autoru atļauja*

Football Association Premier League (FAPL) administrē Premjerlīgu, galveno profesionālā futbola čempionātu Anglijā, un tirgo šī čempionāta spēļu raidīšanas tiesības. Tā atklāta konkursa procedūrā piešķir raidorganizācijām ekskluzīvas Premjerlīgas spēļu tiešraides tiesības pēc teritoriālā iedalījuma. Tā kā šī teritoriālā iedalījuma pamatā parasti ir viena dalībvalsts, televīzijas skatītāji var vērot tikai tos mačus, kurus pārraida viņu dzīvesvietas dalībvalstī reģistrētās raidorganizācijas.

Lai aizsargātu šādu teritoriālo ekskluzivitāti un liegtu sabiedrībai uztvert pārraides ārpus attiecīgās dalībvalsts, katra raidorganizācija ar *FAPL* noslēgtajā licences līgumā apņemas savu satelītsignālu kodēt un to kodētā veidā pārraidīt caur satelītu tikai abonentiem tai piešķirtajā teritorijā. Līdz ar to licences līgums aizliedz raidorganizācijām izsniegt dekoderkartes personām, kas vēlas to raidījumus skatīties ārpus dalībvalsts, attiecībā uz kuru licence tikusi piešķirta.

Šī strīda pamatā esošās lietas ir saistītas ar centieniem apiet šo ekskluzivitāti. Dažas kafejnīcas–restorāni Apvienotajā Karalistē ir sākušas izmantot ārvalsts dekoderkartes, kuras Grieķijas raidorganizācija Grieķijā dzīvojošiem abonentiem izsniegusi, lai tie varētu vērot Premjerlīgas spēles. Kartes un ierīci viņi nopērk pie izplatītāja par izdevīgāku cenu, nekā prasa *Sky*, retranslācijas tiesību īpašnieks Apvienotajā Karalistē.

Uzskatīdama, ka šādas darbības aizskar televīzijas apraides tiesību ekskluzivitāti un šo tiesību vērtību, *FAPL* cenšas to izbeigt tiesas ceļā. Pirmā lieta (C-403/08) ir saistīta ar *FAPL* civilprasību pret kafejnīcām–restorāniem, kas ir rādījuši Premjerlīgas spēles, izmantojot Grieķijas dekoderkartes, un pret šādu dekoderkaršu piegādātājiem šīm kafejnīcām–restorāniem. Otrās lietas (C-429/08) izcelsme ir krimināllieta pret Karenu Mērfiju [*Karen Murphy*], bāra īpašnieci, kura rādījusi Premjerlīgas mačus, izmantojot Grieķijas dekoderkarti. Abās lietās *High Court* (Apvienotā Karaliste) vērsās Tiesā ar vairākiem jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju.

Šodien pasludinātajā spriedumā Tiesa ir konstatējusi, ka **valsts tiesiskais regulējums, kas aizliedz importēt, pārdot vai izmantot ārvalsts dekoderkartes, ir pretrunā pakalpojumu sniegšanas brīvībai un tas nav attaisnojams** ne ar intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības mērķi, ne ar mērķi veicināt sabiedrības klātieni futbola stadionos.

Runājot par iespēju šo ierobežojumu attaisnot ar intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības mērķi, Tiesa norāda, ka *FAPL* nevar apgalvot, ka tai ir autortiesības uz Premjerlīgas spēlēm, jo šīs sporta spēles nav uzskatāmas par autora intelektuālo jaunradi un līdz ar to par “darbiem” Savienības autortiesību izpratnē.

Pat gadījumā, ja sporta spēlēm valsts tiesībās tiktu paredzēta līdzīga aizsardzība, kas principā ir saderīgi ar Savienības tiesībām, aizliegums izmantot ārvalsts dekoderkartes pārsniegtu to, kas ir nepieciešams, lai attiecīgo tiesību īpašniekiem nodrošinātu atbilstīgu atlīdzību.

Šajā ziņā Tiesa norāda, pirmkārt, ka šādas atbilstīgas atlīdzības aprēķināšanā ir iespējams ņemt vērā faktisko un potenciālo auditoriju gan raidīšanas dalībvalstī, gan jebkurā citā dalībvalstī, kurā raidījumi tiek uztverti, tādēļ nav nepieciešams ierobežot pakalpojumu brīvu apriti Savienībā. Otrkārt, televīzijas kanālu maksātā papildmaksā, lai sev rezervētu absolūtu teritoriālo ekskluzivitāti, pārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai tiesību īpašniekiem nodrošinātu atbilstīgu atlīdzību, jo šāda prakse var radīt mākslīgas cenu atšķirības nodalītajos valstu tirgos. Šāda nodalīšana un šāda mākslīga cenu atšķirība nav savietojama ar Līguma būtisko mērķi – īstenot iekšējo tirgu.

Līdzīgu iemeslu dēļ **ekskluzīvu licenču sistēma ir pretrunā arī Savienības konkurences tiesībām, ja licences līgumos tiek aizliegts ārvalsts dekoderkartes piegādāt televīzijas skatītājiem, kas raidījumus vēlas skatīties ārpus dalībvalsts, attiecībā uz kuru licence ir piešķirta.**

Protams, Savienības konkurences tiesības principā neaizliedz tiesību īpašniekam piešķirt vienīgajam licences saņēmējam ekskluzīvas tiesības uz noteiktu laiku veikt aizsargātā objekta satelītapraidi no vienas raidīšanas dalībvalsts vai no vairākām raidīšanas dalībvalstīm. Taču licences līgumos nedrīkst aizliegt raidorganizācijām sniegt attiecīgo sporta spēļu pārrobežu apraides pakalpojumus, jo šāds līgums ļautu piešķirt katrai raidorganizācijai absolūtu teritoriālu ekskluzivitāti licences darbības zonā, izskaustu jebkādu konkurenci šo pakalpojumu jomā starp dažādām raidorganizācijām un tādējādi nodalītu valstu tirgus atbilstoši valstu robežām.

Visbeidzot, runājot par Direktīvas par autortiesībām¹ interpretācijas jautājumiem, Tiesa vispirms uzsver, ka vienīgi atklāšanas videosekvenci, Premjerlīgas himnu, iepriekš ierakstītas filmas ar Premjerlīgas neseno spēļu izcilākajiem momentiem, kā arī dažādu grafiku var uzskatīt par “darbiem” un tādēļ tos aizsargā autortiesības. Savukārt pašas spēles nav darbi, kuriem ir šāda aizsardzība.

Tādēļ Tiesa nolēm, ka **tādu raidījumu pārraide kafejnīcā–restorānā, kas ietver aizsargātus darbus, piemēram, atklāšanas videosekvenci vai Premjerlīgas himnu, ir “izziņošana sabiedrībai”** Direktīvas par autortiesībām izpratnē, kam ir nepieciešama darbu autora atļauja. Ja kafejnīca–restorāns pārraida šos darbus klātienē esošiem klientiem, darbi tiek pārraidīti papildu sabiedrībai, ko autori nav ņēmuši vērā, atļaujot savu darbu radioapraidi.

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesām izskatāmo lietu ietvaros sniedz iespēju jautāt Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības tiesību akta spēkā esamību. Tiesa neizlemj valsts lietu. Valsts tiesai pašai lieta ir jāatrisina saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šāds nolēmums tāpat ir saistošs citām valstu tiesām, kuras izskata līdzīgu problēmu.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns [sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gite Štadlere [Gitte Stadler] ☎ (+352) 4303 3127

Svinīgās sēdes attēli ir pieejami no "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīva 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV L 167, 10. lpp.).